

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 16 maja 2025 r.

Poz. 4285

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.81.2025.7

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 18 kwietnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

Orzekam

nieważność uchwał:

—nr XI/116/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Bogusławki,

—nr XI/117/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Brzezie,

—nr XI/118/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Czachorowo,

—nr XI/119/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Czajkowo,

—nr XI/120/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Dalabuszki,

—nr XI/121/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Daleszyn,

—nr XI/122/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Dusina,

—nr XI/123/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Gola,

—nr XI/124/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Kosowo,

—nr XI/125/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Krajewice,

—nr XI/126/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Kunowo,

—nr XI/127/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Osowo,

—nr XI/128/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Ostrowo,

—nr XI/129/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Siemowo,

—nr XI/130/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Sikorzyn,

—nr XI/131/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Stankowo,

—nr XI/132/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Stary Gostyń,

—nr XI/133/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Stężyca,

—nr XI/134/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Szczodrochowo,

—nr XI/135/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Tworzymirki,

—nr XI/136/25 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Ziółkowo

w częściach obejmujące zawarte w tych uchwałach przepisy:

§ 20 oraz § 27 w zakresie zwrotów: „w szczególności” zawartych we wprowadzeniu do wyliczenia - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 20 marca 2025 r. Rada Miejska w Gostyniu podjęła uchwały: nr XI/116/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Bogusławki, nr XI/117/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Brzezcie, nr XI/118/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Czachorowo, nr XI/119/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Czajkowo, nr XI/120/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Dalabuszki, nr XI/121/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Daleszyn, nr XI/122/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Dusina, nr XI/123/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Gola, nr XI/124/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Kosowo, nr XI/125/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Krajewice, nr XI/126/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Kunowo, nr XI/127/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Osowo, nr XI/128/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Ostrowo, nr XI/129/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Siemowo, nr XI/130/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Sikorzyn, nr XI/131/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Stankowo, nr XI/132/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Stary Gostyń, nr XI/133/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Stężyca, nr XI/134/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Szczodrochowo, nr XI/135/25 w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Tworzymirki, w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Ziółkowo, zwane dalej „uchwałami” lub „Statutami”.

Uchwały podjęto na podstawie „art. 35 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 24 marca 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z zasadą wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie zgodne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodne z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok WSA w Łodzi z 21 stycznia

2009 r., III SA/Łd 564/08; wyrok NSA oz. we Wrocławiu z 20 kwietnia 1999 r., II SA/Wr 364/98, CBOSA).

W myśl art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy samorządu terytorialnego wydają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.

Stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), dalej "u.s.g." - organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Statut może przewidywać powołanie jednostki niższego rzędu w ramach jednostki pomocniczej (art. 35 ust. 2 u.s.g.). Zgodnie z art. 35 ust. 3 u.s.g. "Statut jednostki pomocniczej określa w szczególności: 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej; 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej; 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej; 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji; 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej".

Przepis art. 35 ust. 1 u.s.g. zawiera zatem upoważnienie ustawowe dla rady gminy, określając jednocześnie materię, jaką pozostawiono szczegółowemu unormowaniu w drodze aktu prawa miejscowego. Nie ulega wątpliwości, że rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a w ramach udzielonej jej delegacji w tych działaniach nie może wkraczać w materię uregulowaną ustawą. Uchwała rady gminy musi bowiem respektować unormowania zawarte w aktach wyższego rzędu, a prawo miejscowe może być stanowione w granicach upoważnień zawartych w ustawie (art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). W orzecznictwie sądowoadministracyjnym wskazuje się, że przepis art. 35 ust. 3 u.s.g. określa elementy obligatoryjne, które muszą być w każdym statucie jednostki pomocniczej uwzględnione (por. wyrok NSA z 20 lutego 2019 r., II OSK 985/17, CBOSA).

W § 20 uchwał Rada Miejska w Gostyniu postanowiła: „Do zakresu działania zebrania wiejskiego należy w szczególności: 1) uchwalanie rocznego planu wydatków sołectwa oraz programu działania; 2) określanie przeznaczenia środków finansowych, w ramach uprawnień przyznanych sołectwu; 3) rozpatrywanie sprawozdania sołtysa z wykonania rocznego planu wydatków sołectwa; 4) podejmowanie uchwał w sprawach zarządu mieniem komunalnym i gminnym będącym w dyspozycji sołectwa oraz sposobu wykorzystania dochodów z tego źródła; 5) podejmowanie uchwał w sprawach wydatkowania innych środków; 6) opiniowanie projektów uchwał rady o podstawowym znaczeniu dla mieszkańców sołectwa; 7) opiniowanie w części dotyczącej sołectwa przedstawionych do konsultacji projektów uchwał w sprawach między innymi planu zagospodarowania przestrzennego, planu budżetu na dany rok, przepisów prawa miejscowego; 8) podejmowanie inicjatyw społecznych i gospodarczych przedstawianych organom gminy; 9) podejmowanie uchwał w innych sprawach na wniosek sołtysa, rady sołeckiej lub 1/10 członków zebrania wiejskiego”.

W § 27 uchwał Rada Miejska w Gostyniu wskazała natomiast: „Do zakresu działania sołtysa należy w szczególności: 1) wykonywanie uchwał zebrania wiejskiego; 2) reprezentowanie sołectwa na zewnątrz; 3) zwoływanie zebrań wiejskich; 4) zwoływanie posiedzeń rady sołeckiej; 5) kierowanie akcją pomocy w sołectwie w razie wypadków losowych i klęsk żywiołowych; 6) uczestniczenie w naradach sołtysów organizowanych przez burmistrza; 7) przygotowywanie projektów uchwał zebrania wiejskiego; 8) załatwianie bieżących spraw związanych z zarządzaniem mieniem gminnym i mieniem komunalnym; 9) kierowanie bieżącymi sprawami sołectwa z zakresu administracji publicznej; 10) zapewnienie warunków pracy zebrania wiejskiego, rady sołeckiej oraz radnych z terenu sołectwa podczas ich spotkań z wyborcami, a także innych spotkań zwoływanych z inicjatywy burmistrza; 11) współpraca z organami gminy”.

Użycie w cytowanych przepisach statutów jednostek pomocniczych gminy zwrotu „w szczególności” wskazuje na otwarty katalog zadań powierzonych zebraniu wiejskiemu oraz otwarty katalog sposobów realizacji zadań sołtysa. Tymczasem konieczność wyczerpującego określenia zadań sołectwa oraz jego organów, jak również sposobu realizacji tych zadań została potwierdzona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wyrokiem z 14 lutego 2020 r., IV SA/Po 917/19, CBOSA: „(...) w świetle art. 35 ust. 3 pkt 3 u.s.g. i – dodajmy – art. 35 ust. 3 pkt 4 u.s.g. zadania (...) jego organów oraz sposób realizacji tych zadań powinny zostać uregulowane w statucie w sposób wyczerpujący, w postaci zamkniętego katalogu zadań i form działania sołectwa, jego organów i aparatu pomocniczego. (...) Użyty w art. 35 ust. 3 u.s.g. zwrot <w szczególności> przesądza, że rada gminy może unormować w statucie inne jeszcze kwestie, niż wskazane w pkt 1–5 tego przepisu, natomiast wcale nie wynika zeń dopuszczalność

uregulowania tych kwestii – a zwłaszcza zadań (...) jej organów oraz sposobu realizacji tych zadań – w sposób otwarty”. Zatem konieczne jest stwierdzenie nieważności § 20 oraz § 27 w zakresie zwrotów: „w szczególności” nadzorowanych uchwał w celu doprowadzenia ich do zgodności z prawem.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
(-) Karolina Fabiś-Szulc
I Wicewojewoda Wielkopolski
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Gostyniu

Burmistrz Gostynia